

Haberler > Yazarlar > Nilgün Tekfidan GÜMÜŞ > Mesele sadece S-400 füzeleri mi

Nilgün Tekfidan Gümüş

Mesele sadece S-400 füzeleri mi

18 Aralık 2020

2020'de geri sayıma geçtiğimiz şu günlerde haftaya ABD'nin Türkiye'ye yaptırım kararı damgasını vurdu.

AB'nin 10-11 Aralık zirvesinde Türkiye'ye yönelik Doğu Akdeniz krizi nedeniyle istenen yaptırımları kısıtlı tutması bir rahatlama yaratırken, ABD Başkanı **Donald Trump** giderayak, Rusya'dan S-400 füze savunma sistemi alması nedeniyle yaptırım düğmesine bastı.

TRUMP İLE SON KRİZ

OBAMA döneminde ABD'den istediği şartlarda füze savunma sistemi alamayan Türkiye, bu ihtiyacını Rusya'dan karşılamak zorunda kalmıştı. Rusya ile satın alma işlemi devam ederken **Trump** da Türkiye'nin **Obama** döneminde ABD'den Patriot alamadığı için Rusya'ya yöneldiğini kabul etmişti.

Ancak bu tavra rağmen **Trump** döneminde Türk-ABD ilişkileri inişli çıkışlı bir seyir izledi. ABD, Türkiye'yi ortağı olduğu F-35 avcı uçağı projesinden çıkarken, Suriye'de terör örgütü DKK/YPG ile

Türkiye yi ortağı olduğu F-35 savaş uçağı projesinden çıkarırken, Suriye de terör örgütü PKK/YPG ile işbirliğı, FETÖ'nün iade edilmemesi gibi Türkiye'yi rahatsız eden tercihlerini sürdürdü.

Öte yandan ABD Kongresi baskıyı arttırırken beklenti daha çok **Trump**'in bu yaptırım dosyasını Demokrat halefi **Joe Biden**'a bırakabileceğı yönündeydi.

MÜTTEFİKE CEZA

FAKAT Trump, başka nedenlerle veto edeceğini söylediğı savunma bütçe yasasını beklemeden Türkiye'ye yaptırım kararına onay verdi. **Trump** yönetimi, bu adımıyla 2017'de Rusya, Kuzey Kore ve İran gibi ülkeleri hedef almak için yürürlüğe giren ABD'nin Hasımlarıyla Yaptırımlar Yoluyla Mücadele Yasası'nı (CAATSA) ilk kez uygulayarak müttefiki Türkiye'nin savunma sanayisini hedef aldı.

CAATSA, başkana 12 maddeden en az beşini seçerek uygulama yükümlülüğü getiriyor. **Trump** yönetiminin seçtiğı beş yaptırımdan en ciddiisi Savunma Sanayii Başkanlığı'na ABD'den ihraç lisansı ve yetkileri için yasak getirilmesi oldu. Böylece ABD, Kore savaşından bu yana Afganistan'da, Bosna'da, Kosova'da, Suriye'de işbirliğı yaptığı NATO müttefiki Türkiye'yi, bir anlamda Rusya, İran ve Kuzey Kore gibi hasım saydığı ülkelerle aynı kefeye koymuş oldu.

NE ANLAMA GELİYOR

TRUMP Yönetimi'nin aldığı bu kararın elbette siyasi, ekonomik, jeopolitik iz düşümleri bulunuyor.

Dünyanın en büyük silah satıcısı olan ABD bu üstünlüğünü korumaya çalışırken Rusya veya hasım saydığı başka ülkelerden alım yapmaya hazırlanan Hindistan, Malezya, Endonezya, hatta Avrupa ülkelerine '**yaptırım kartı**' göstermiş oluyor. Bu işin ekonomik kısmı.

İşin siyasi boyutu 2024 seçimleri ile ilgili olabilir. Yaptırımların hayata geçirilmesinde etkili olduğu söylenen Dışişleri Bakanı **Mike Pompeo**'nun 2024 seçimlerinde Cumhuriyetçi Parti'den aday olabileceğı belirtiliyor. Hatta **Trump**'ın bile yeniden aday olabileceğı konuşulanlar arasında. Dolayısıyla **Trump-Pompeo** ikilisi ABD'de yaptırım isteyen siyasi aktörlere bu hamleyle bir nebze yanıt vermiş oluyor.

Meselenin jeopolitik boyutu ise daha çetrefilli. ABD yönetimi, Çin'in yükselişini, Rusya'nın Ortadoğu'da artan nüfuzunu bir güvenlik riski olarak görüyor. Türkiye, dış politikada uluslararası denge arayışı çerçevesinde ilişkilerini tesis etmeye çalışsa da belli ki bu açılımlar Washington'ı rahatsız ediyor.

ŞİMDİ NE OLACAK

AYRICA, ABD'de Türkiye'nin Libya, Dağlık Karabağ, Doğu Akdeniz'deki pozisyonlarından hoşnut olmayan çevreler söz konusu. Dolayısıyla ABD'nin Türkiye'ye çıkardığı S-400 faturasının içinde bu kalemleri de görmek mümkün.

Öte yandan **Donald Trump**, yaptırım kararıyla 20 Ocak'ta işbaşı yapacak **Joe Biden**'a aslında Türkiye ile yeni bir sayfa açma fırsatı veriyor. Ancak bu sayfaya '**S-400'ler gitmeden yaptırımlar kaldırılmaz**' diye de bir not düşülmüş.

Bu şartlar altında iki ülke lideri ara bir yol bulur, Kongre ikna edilebilir mi şimdilik belli değil? Şu an kesin olan tek şey iki ülke ilişkilerini zor bir gündemin beklediği.

HER YERDE HÜRRİYET

DİĞER KANALLAR

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[RSS](#)

[Kişisel Verilerin Korunması](#)

[Hürriyet Kurumsal](#)

[Bize Ulaşın](#)

Hürriyet
com.tr

© Copyright 2022 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş